

ŽALKOVICKÝ ZPRAVODAJ

Ročník VI/2012 | číslo 2

www.zalkovice.cz

Z obsahu:

Informace ze zasedání zastupitelstva
Rozsvícení vánočního stromu
Program obnovy venkova – Oprava kříže
Výpis z Kroniky – 100 let Národního divadla
Společenská rubrika – Večer seniorů
Vítání občanů
Výročí 100 let od korunovace sochy P. Marie
svatohostýnské – Vánoční koncert
Šmoulí den
Za čisté ovzduší v naší obci
Po stopách... Moštěnka (2. díl)
Mladí hasiči SDH Žalkovice
Ohlédnutí za volejbalovým létem
Podnikání v obci - Rodinná firma bratří Netopilů

Informace ze zasedání zastupitelstva za druhé pololetí roku 2012

Závěrečný účet obce

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo Závěrečný účet obce Žalkovice za rok 2011 včetně zprávy auditora o výsledku přezkoumání hospodaření obce za rok 2011 bez výhrad. K nedostatkům uvedeným ve zprávě o hospodaření přijímá tato opatření: věnovat větší pozornost sestavování rozpočtu obce tak, aby vyjadřoval skutečné záměry a možnosti v příslušném období.

Poskytnutí úvěru od České pojišťovny a.s.

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo smlouvu o úvěru č. 0215817499 mezi obcí Žalkovice, Žalkovice 97, IČ: 00287 962 a poskytovatelem úvěru Česká spořitelna a. s., Praha 4, Olbrachtova 1929/62, IČ: 45244782 na částku 3 500 000 Kč. Zároveň schválilo Smlouvu o vyplňovacím právu směnečném č. 0215817499-S, mezi obcí Žalkovice, Žalkovice 97, IČ 00287962 a Českou spořitelnou, a. s., Praha 4, Olbrachtova 1929/62, IČ 45244782 a pověřilo starostu obce podpisem příslušných smluv.

Inventura v ZŠ a MŠ

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo zprávu o provedených inventurách příspěvkové organizace Základní a mateřská škola Žalkovice k 31. 12. 2011.

Neinvestiční dotace

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo smlouvu číslo D/1569/2012/KUL o poskytnutí účelové neinvestiční dotace z Fondu kultury Zlínského kraje. Starosta obce seznámil přítomné se smlouvou na poskytnutí neinvestiční účelové dotace. Dotaci nám poskytuje Zlínský kraj na opravu kříže na hřbitově.

Zpráva o činnosti Rady obce

Zastupitelstvo obce Žalkovice vzalo na vědomí Zprávu o činnosti Rady obce Žalkovice.

Dodatečné práce na ZŠ a MŠ

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo **smlouvu č. 12 10 18** na dodatečné práce a dovybavení ZŠ a MŠ v rámci akce Přístavby a stavebních úprav Žalkovice.

Oprava střechy budovy hřbitova

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo v rámci akce Revitalizace zeleně hřbitova opravu střechy budovy, technického zázemí hřbitova a pověřilo radu obce výběrem zhotovitele.

Rozpočtové opatření

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo rozpočtové opatření č. 7 dle přílohy.

Vnitroorganizační směrnice

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo vnitroorganizační směrnici pro rok 2012.

Půjčky z účelového fondu obce

Zastupitelstvo obce Žalkovice schválilo půjčky z účelového fondu obce na opravy a modernizace bytů a domů těmto občanů: pan Antonín Kuba, Žalkovice 151 ve výši 50 000 Kč
paní Květoslava Burešová, Žalkovice 135 ve výši 40 000 Kč.

*Klidné a příjemné prožití svátků
vánočních a v novém roce 2013
hodně zdraví a spokojenosti
Vám přeje*

*Zastupitelstvo obce Žalkovice
a redakční rada*

Oprava pamětního kříže na hřbitově

Text a foto: **R. Pala**

V rámci revitalizace zeleně hřbitova byl zrestaurován pamětní kříž na hřbitově.

Odborné restaurátorské práce na pamětním kříži provedl akademický sochař Jindřich Martinák z Uherského Hradiště. Kříž byl očištěn od mechů a lišejníků, nátěrů a byl dočištěn mikropískováním. Dále proběhlo algicidní ošetření, výměna železných čepů za nerezové, zpevnění kamenné hmoty konsolidantem, retušování kamenné hmoty, doplnění korodovaného kamene včetně injektáží a hydrofobní ošetření. Celkové náklady na opravu kříže z roku 1885 činily 134.640,- Kč. Na tuto akci obec získala dotaci ve výši 50.000,- Kč z Fondu kultury Zlínského kraje.

Program obnovy venkova v roce 2012

Text a foto: **R. Pala**

I v letošním roce obec čerpá dotaci z Programu obnovy venkova Zlínského kraje.

V letošním roce v době prázdnin proběhla v Základní a mateřské škole Žalkovice investiční akce: „Přístavba a stavební úpravy Základní a mateřské školy Žalkovice“.

Realizací se odstranil nepříznivý hygienický stav v budově školy. Byla provedena přístavba výdejny stravy, rekonstrukce sociálních zařízení, zvětšení herny pro mateřskou školu, výměna podlahových ploch a obkladů. Vysoutěžená cena za dílo byla 2 384 400,- Kč. Dodavatelem stavebních prací byla firma Proving Hulín, s.r.o.

Na akci obec obdrží dotaci ve výši 33 % z ustatných nákladů z Programu obnovy venkova Zlínského kraje.

100 let Národního divadla (výpis z Kroniky – zapsáno přímým účastníkem oslavy Josefem Černoškem)

Text: **J. Neradilová**

V sobotu 4. května 1968 byl z Kroměříže vypraven zvláštní vlak, který vezl do Prahy téměř tisíc občanů z našeho okresu, aby si připomněli, že před sto lety, když byly kladeny základy k Národnímu divadlu, vypravil náš kraj do Prahy dva pamětní kameny, jeden z úbočí památného Hostýna a druhý ze Skopalíkových Záhlinic. Průvod, který se začal řadit před hlavním nádražím v Praze, nesl v čele starodávný, z červeného sukna vyrobený prapor, který dal před sto lety zhotovit záhlinický František Skopalík.

V průvodu bylo přes dvě stě hanáckých krojů, Valaši z Rusavy a Rajnochovic, reprezentující východní kout našeho okresu, krojovaná hanácká hudba, květiny – a Praha dodávala v tom krásném dnu našemu průvodu slavnostní a radostnou atmosféru.

Z naší obce se tohoto slavnostního dne zúčastnili: Josef Hanák č. 49, Josef Pavlíček, Ladislav Martinec, Marie Pátíková, Josef Netopil č. 2 s manželkou, Františka Hanáková č. 20, Zdeňka Kopřivová, Josef Černošek. V hanáckém kroji byla Marie Pátíková č. 108 a učitelka Bazalková.

„Kroměřížsko zdraví Prahu“ – to byl transparent v čele průvodu. Všude plno lidí na chodnících, ze všech stran volání, mávání praporky, hudba hrála pochody, lidé si utírali uslzené oči. Před Národním divadlem se oddělila skupina zástupců okresu a skupi-

na pěveckého sboru Hanáček, učitelé kroměřížských mateřských škol a všichni odjeli na Hrad k návštěvě prezidenta republiky. Pan prezident (Ludvík Svoboda), když uviděl pod okny své pracovny početný zástup Hanáků, vyšel mezi ně na nádvoří, pozdravil se s nimi a vyprávěl zcela prostě o krásných i smutných letech, které prožil v Kroměříži.

Odpoledne byla naše delegace přijata v Národním divadle herci národní scény. Herec Jaroslav Vojta poslal pozdrav do Kroměříže. Rázem druhé hodiny stála na jevišti Národního divadla skupina Hanáků a Valachů s praporem s moravskou orlicí. Zástupce okresu přečetl zdravici, v níž byla vylíčena účast Kroměříže na budování Národního divadla v roce 1868. Byla vzpomenují jména kroměřížských buditelů Lorence, Kozánka, Urbánka. Zástupce Národního divadla odevzdal delegaci dar - křišťálovou vázu a kytici květin. A za několik minut, když se ztišilo hlediště divadla, rozléhaly se jásavé tóny předehry ke Smetanově Prodané nevěstě. Národní divadlo, všem tak drahé, promluvílo k nám a my jsme si uvědomili, že dokud si budeme udržovat to krásné, co národ vytvořil, a budeme tvořit krásné pro další pokolení, přechkáme další staletí.

Za posledními taktý Prodané nevěsty skončil účastníkům Kroměřížského divadelního vlaku i krásný 4. květen 1968. Zůstane však trvale žít v myslech všech, kteří tam byli.

Zleva: Marie Pátíková ml. č. 108, Marie Pátíková st. č. 108, mužský z Hulína, Terezie Malošíková, Marie Malošíková.

Prezident Ludvík Svoboda mezi delegací z Kroměříže.

Vánoce v kostele sv. Mikuláše v Žalkovicích

Vánoční bohoslužby v kostele sv. Mikuláše

Pondělí 24. 12. – **Štědrý den** 22:30 hodin

Úterý 25. 12. – **Hod boží vánoční** 10:30 hodin

Středa 26. 12. – **Svátek sv. Štěpána**
8:00 hodin

Úterý 1. 1. – **Matky Boží P. Marie**, Nový občanský rok 10:30 hodin

Radostné a pokojné prožití svátků narození našeho Pána a Boží ochranu a požehnání do celého příštího roku přeje a vyprošuje P. Jiří Putala

Večer seniorů

Text: **B. Brhelová**

Foto: **R. Pala**

V pátek 16. listopadu uspořádalo Zastupitelstvo obce Žalkovice tradiční setkání seniorů. Sešlo se asi 80 seniorů. Seniorsy přivítal starosta obce. V kulturním programu

hrála skupina Clasic, repertoár jejich skladeb byl velmi pestrý a snad každý si svůj žánr mohl vychutnat a zatančit si. Velmi příjemným zpestřením bylo vystoupení taneční skupiny Aphrodite s ukázkou orientálních tanců. Tato skupina vystupovala také na Pražském hradě pro pana prezidenta Klause. Večer jsme si krásně užili, program se všem líbil a budeme se těšit, abychom se všichni ve zdraví sešli i příští rok.

Společenská rubrika

Jubilanti 2. pololetí roku 2012, kteří oslavili významné životní výročí:

Jindřich Svozil, Eva Černínová, Václav Jurčík, Miroslav Hýbner, Jaroslava Sumcová, Emilie Vykoukalová, Bronislava Páníková, Alois Vymětal, Zdeněk Vykoukal, Petr Obdržálek, Libor Kavan, Marie Odstrčilová, Anežka Němcová, Leo Netopil, Marta Černínová.

Jubilantům blahopřejeme a přejeme pevné zdraví.

Úmrtí

† 1. 7. 2012 pí. Marie Horáková (84 let)
† 7. 9. 2012 p. Jindřich Pospíšilík (76 let)
† 25. 9. 2012 pí. Božena Kopčilová (86 let)

Narozené děti

Ondřej Hána (*28. 9. 2012)

Vítání občánků

Text: **B. Brhelová**

Foto: **R. Pala**

V neděli 25. listopadu jsme slavnostně přivítali do života nově narozené děti naší obce. V kulturním programu vystoupily děti z mateřské školky a pěkným zpěvem i recitací potěšily všechny přítomné. Dále v programu zazpívali zpěváci Občanské besedy Kyselovice.

Přejeme novým občánkům i jejich rodičům hodně zdraví a štěstí v míru a pokojném rodinném prostředí.

Přivítali jsme tyto děti: Barbora Černošková
Ondřej Hána

Výročí 100 let od korunovace sochy P. Marie svatohostýnské

Text a foto: **V. Navrátilová**

Na Sv. Hostýně se konala 18. srpna slavnost 100. výročí korunovace P. Marie s Ježíškem. Hlavní mše byla sloužená mimo baziliku na nově postaveném pódiu Mons. Janem Graubnerem a biskupy a kněžími z Čech, Moravy, Slovenska a Polska. Promluvu měl slovenský biskup Marián Chovanec.

Této slavnosti se zúčastnila 50-ti členná skupina krojovaných věřících ze Žalkovic a okolních obcí ve věku od 3 do 87 let.

Slavnost korunovace zahájila naše hanácká družina průvodem. V čele jsme přinášeli korunu z obilí, která ozdobila oltář.

Překvapením pro nás bylo setkání se žalkovickými rodáky. Jedním z nich byla Sestra Zdislava Nosková, která v současnosti působí v Německu nedaleko Drážďan.

Plní dojmů a zážitků ze slavnostní atmosféry Sv. Hostýna a povzbuzení na mysli jsme se za zpěvu vrátili v pořádku domů.

Sokol stále žije a něco dokáže

Text: **B. Hanáková**

Letos tomu bylo 150 let od založení tělovýchovné jednoty Sokol. Dne 6. července se v Praze konal 15. všesokolský slet. Byla to krásná podívaná. Naše sokolovny nebyly postaveny nadarmo. Postavili, sesbírali a zaplatili místní lidé, toho bychom si měli vážit.

Sokol je organizace nepolitická a zdravě vlastenecká. Naučila národ kázni, cvičení pro zdraví. Nadále by se měli členové sdružovat, oslovovat bratře a sestry. Tato sokolská myšlenka spojovala celé generace, sokolské slety ohromily svět. Celostátní spartakiády byly jejich pokračováním. Na sletu se nás zúčastnilo více členů i z okolních obcí – Vlkoše a Věžek. Čtyřdenní 15. všesokolský slet bude pro všechny účastníky hezkou vzpomínkou. Průběh letošního sokolského sletu byl důstojný a radostný.

Šmoulí den

Text a foto: **R. Pala**

Na závěr prázdnin připravil Sokol Žalkovice ve spolupráci s obcí Žalkovice Šmoulí den pro děti.

Poslední sobotu před začátkem školního roku připravili dospěláci pro děti v rámci loučení s prázdninami zábavné odpoledne. Děti soutěžily v dovednostních disciplínách, zhlédly vystoupení šermířů a navštívil je i Krteček. Pobavily se na skákacím hradu a skluzavce. Velký úspěch se svým vystoupením měl klaun s Bublinkovou show. Za velmi pěkné dětské odpoledne patří poděkování všem pořadatelům.

Výzva pro občany Žalkovic „za čisté ovzduší“ v naší obci v zimním období

Text a foto: **J. Štěpjaková**

Jako každoročně i letos byla s nastávajícím ročním obdobím – podzim, zima- zahájena topná sezona. S tím bezprostředně souvisí výrazné znečištění ovzduší, které je mimo jiné způsobeno kouřem z komínů rodinných domů. Domácí topeniště jsou velkými podílíky na prašném spadu. Únik popílku a nejrůznějších zplodin z komínů je tím větší, čím nekvalitnější uhlí je spalováno. Avšak v domácích topeništích se často bohužel nespáluje pouze uhlí a dříví. Některé domácnosti spalují nejrůznější hořlavý odpad včetně plastů, např. obaly od limonád, polyethylenové a jiné plastové nákupní tašky, PVC, ale i rozřezané pneumatiky. Hoření těchto látek je v domácích kamnech nedokonalé a platí zde přímá úměra. Čím nedokonalější spalování za nízkých teplot, tím větší množství škodlivin je jeho vedlejším produktem.

Většina obyvatel Žalkovic k tomu, co vypouští ze svých komínů do ovzduší, přistupuje odpovědně a jako topné palivo používají paliva, která jsou k spalování určena. Bohužel jsou však mezi námi i obyvatelé, kteří na nějakou ekologii vůbec nehledí a je jim naprosto jedno, co všechno do svých kotlů nahází, spálí a následně jakou toxickou hrůzu ze svých komínů vypustí do ovzduší!!! Tímto procesem nejen otravují životní prostředí, ale i své sousedy, kteří jsou kvůli němu nuceni žít „ve smradu a kouři“.

Zákon o ochraně ovzduší k této situaci říká: V topeništích, která jsou provozována občany v obytných domech a bytech, je možné spalovat pouze ta paliva, která jsou pro dané topeniště stanovena výrobcem. Jedná se o černé a hnědé uhlí, koks a neznečištěné dřevo.

Samozřejmostí by měl být pravidelně odborně kominíkem čištěný komín. V kamnech tedy nelze topit žádným odpadem, protože při jeho spalování vzniká celá řada nebezpečných látek, které unikají do ovzduší. Např: při spalování plastů, které hoří docela snadno, vznikají dioxiny, které jsou rakovinotvorné, poškozují imunitní systém a hormonální soustavu. Spalováním polystyrenu vzniká jedovatý styren. Spalováním plastových fólií a PET láhví se do ovzduší dostávají polyaromatické uhlovodíky. Při spalování nápojových kartónů od nápojů vznikají chlor organické látky a těžké kovy. Při spalování tyto látky nevidíme, jsou bezbarvé, většinou je poznáme jen podle nepříjemného zápachu.

A jaký je vliv znečištěného ovzduší na náš organismus? Negativní vliv na zdravotní stav dětské populace byl bezpečně prokázán: vznik akutních dýchacích nemocí, zpomalení růstu kostry, snížení hladiny protilátek a s tím související snížení obranyschopnosti. Zvyšuje se četnost alergiků a vznik průduškového astmatu. Dále u dospělých se obáváme karcinogenních účinků, tj. schopnosti vyvolat zhoubné bujení - zvláště rakoviny průdušek.

Celá tato situace je výrazně ještě zhoršena v období INVERZE. Inverze vzniká, když studený vzduch u země je těžší než teplý vzduch nad ním. Cítíme smog, viditelnost je horší než v jiné roční době, kouř z komínů a automobilových výfuků líně visí v nížinách uzavřen pod pokličkou inverzního počasí. Rozptylové podmínky jsou velmi špatné, a tak se v tomto období několikanásobně zvyšuje toxicita znečištěného vdechovaného vzduchu.

A jak nejlépe zabráníme tomuto nezodpovědnému sousedovi v jeho činnosti? Sousedské vztahy jsou problematické odjakživa. Žádný univerzální postup neexistuje. Ideální cesta je cesta komunikace a domluvy. V klidu bez nařizování a ultimát se sousedem probrat různé alternativy. Slušně, ale rázně jej upozornit, že vás kouř obtěžuje. Bohužel vždy nemáme štěstí na dobré sousedy

a rozumnou cestou ničeho nedosáhneme. Pak nezbyvá než se obrátit na úřady.

Touto problematikou se zabývá obecní (městský) úřad. V případě oprávněné stížnosti úřad zahajuje přestupkové řízení. Avšak problém nastává hned vzápětí. Úřad dle zákona nemá přístup do soukromých objektů (např. rodinné domy), nemá tedy přístup ani k samotnému spalovacímu zdroji. V těchto případech jsme odkázáni pouze na ochotu majitele, který prohlídku může a nemusí dovolit (popř. se na ni důkladně připravit). Jediným důkazem pak zůstává kouř vycházející přímo z komína. Na místo bývá povolán znalec, který posoudí tmavost kouře a zatřídí kouř dle stupně tmavosti. K celkovému výsledku přispívá i zcela subjektivní kategorie zápachu kouře. Vždy je dobré pořídit několik dokumentujících fotografií.

Druhá možnost je obrátit se na městskou policii, která věc vyšetří a předá k dořešení příslušnému úřadu. V těchto případech je nutné pamatovat, že musíme přivolat policii právě v době, kdy obtížný kouř vychází z komína.

Při této příležitosti mi také dovoluji připomenout problematiku spalování listí a dalších produktů v podzimním období při úklidu zahrad. Dle zákona o ochraně ovzduší lze spalovat v otevřených ohništích pouze dřevo a suchý rostlinný materiál. Při této činnosti je však také povinnost dodržování ustanovení § 127 občanského zákoníku, v němž je mimo jiné stanoveno, že se nesmí nad míru přiměřenou poměrům obtěžovat sousedy prachem, kouřem, zápachem – a při této činnosti vzniká opravdu nepříjemný zápach s kouřem. Proto i k tomu bodu připojuji výzvu, aby veškerý odpad ze zahradek naši obyvatelé nepálili, k likvidaci toho odpadu máme zřízený třídící dvůr, kde je možno tento odpad uložit na kompostér.

Čerstvý vzduch člověk ke svému životu potřebuje. Takže ještě jednou na závěr prosím obyvatele naší „udržované, neustále vzkvétající“ obce, aby se co nejvíce snažili dělat všechno pro to, aby ovzduší v naší obci bylo v zimním období co nejméně znečištěné a aby obyvatelé naší obce, kterých se tato problematika týká, se zamysleli nad tím, co spalují a že tím, co vypouštějí do ovzduší z komínů, opravdu hodně obtěžují sousedy. Nejednou nastává situace, kdy lidé vystoupí na autobusové zastávce uprostřed obce a než dojdou do svých domovů, tak si vytrpí cestu, při které musí vdechovat velmi nepříjemný a nedýchatelný vzduch. A úplně nejhorší situace nastává, když neskutečný tmavý, smradlavý dým z komínů se line přímo na hřiště s umělým povrchem, kde si hrají naše **DĚTI!!!**

Po stopách... řeky Moštěnky

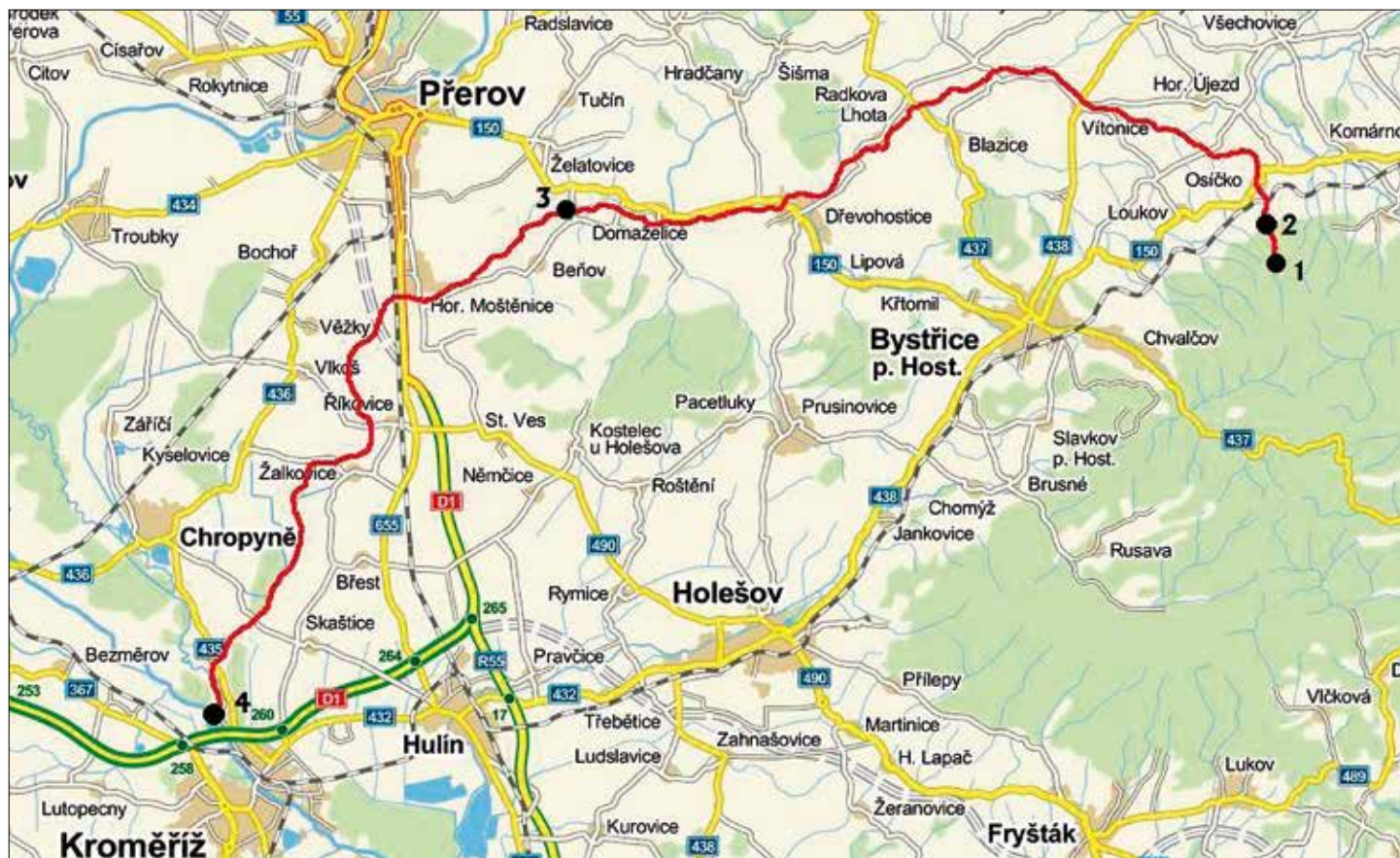
Text a foto: **Tomáš Hýbner**

Voda. Látka, se kterou se setkáváme každý den a bez které by na Zemi život v té podobě, v jaké ho známe, nemohl existovat. Látka, jejíž molekuly jsou složeny ze dvou atomů vodíku a jednoho atomu kyslíku, tvoří až 70% hmotnosti lidského těla a její přítomnost zde, stejně jako její pravidelný příjem, je pro člověka a jeho zdraví naprosto zásadní. S vodou ovšem není spojen pouze lidský život a zdraví. Je obsažena také v potravinách, používáme ji jako prostředek k provádění osobní hygieny, tvoří nezbytnou součást čisticích prostředků a dalších prací usnadňujících přípravků a v neposlední řadě je voda také důležitým energetickým vstupem, ať už v zemědělství či nejrůznějších odvětvích průmyslu a služeb. Voda také stála u některých důležitých objevů a vynálezů. Za všechny je možno jmenovat ten nejznámější s vodou spojený objev, který je charakterizován fyzikálním zákonem o objemu vody vytlačované ponořeným tělesem. Tento zákon objevil známý řecký myslitel Archimédes, a to při koupání se ve své vaně. V neposlední řadě je také nutno zmínit, že voda se velmi často vyskytuje i ve známých dílech, ať už světově, či pouze lokálně proslulých umělců, a to jak současných, tak i dávno či nedávno zesnulých. Vždyť naprosto nezastupitelnou úlohu má voda například ve Smetanově symfonické básni Vltava, v klasickém baletu Labutí jezero ruského skladatele P. I. Čajkovského či v obraze Mlýn, jehož autorem není nikdo menší než nizozemský malíř Rembrandt. Je tedy patrné, že díky vodě nejenže můžeme žít, pěstovat a vyrábět, ale že tato jednoduchá sloučenina je také zdánlivě nevyčerpatelnou studnicí inspirace pro zástupy umělců a myslitelů.

Důležitost vody si člověk dobře uvědomoval již od úsvitu dějin lidstva. Důkazem budiž fakt, že veškerý život se už od počátků

snah o budování civilizovaného lidského společenství soustřeďoval kolem řek, jezer a mořských zálivů. Voda odpradáva znamenala život, přinášela obživu a umožňovala dopravu a spojení s ostatními lidmi. Proto není divu, že (a neplatí to pouze o České republice) každým městem, městečkem či vesnicí protéká některá ze stovek řek, říček a potůčků, které se na našem území nachází. A když neprotéká přímo, je to k jejím břehům, co by kamenem dohodil. A výjimkou v tomto ohledu není ani naše vesnice. Také katastrálním územím Žalkovic protéká řeka – Moštěnka. A právě tato řeka tvoří náplň druhého dílu rubriky Po stopách..., který vychází v rámci Žalkovického zpravodaje. V tomto druhém díle rubriky bude čtenářům umožněno projít se po březích toku Moštěnky a dovědět se, kudy vlastně Moštěnka protéká a jaké zajímavosti na své trase má.

Data Českého hydrometeorologického ústavu (ČHMÚ) říkají, že řeka Moštěnka je levostranným přítokem řeky Moravy, patří tedy i do jejího povodí a úmoří Černého moře. Než se však setká s vodami Moravy, musí urazit dlouhých 45 kilometrů, protéct několika okresy a cestou posbírat vody několika dalších, menších, levostranných i pravostranných přítoků. Spolu s těmito přítoky tak odvádí vodu z celkové plochy 354 km². Její dlouhá pouť začíná v tichých a klidných lesích Hostýnských vrchů, kde se pasou stáda srnek a kde téměř slyšíte tlukot vlastního srdce. Zde, ve vzdálenosti asi 1 kilometru od Kelčského Javorníku jakožto nejvyššího bodu tohoto pohoří, se nachází místo, kde vyvěrá ze země voda. Čistá a průzračná. Zde se rodí řeka. Zatím je to pouze nepatrné množství vody, které si klesá cestu mezi větvemi a spadaným listím, to se ovšem záhy mění, neboť k tomuto pramínku se cestou přidávají další pramínky a zpočátku sotva se pohybující voda se mění v horskou bystrinku, jejíž bubláni a přeskakování přes kameny je dobře slyšitelné i z větší vzdálenosti.

Obr. 1a - Dřevěná destička u pramene

Pramen řeky Moštěnky je na přiložené mapce, na které je zvýrazněn celý tok, označen číslem 1. Na tento bod pak navazují i obrázky 1a a 1b, na kterých je vidět, jak významnou řeka Moštěnka je. Pramen je zde totiž nejen označen dřevěnou destičkou s nápisem (obr. 1a), ale také upraven kamenným dlážděním (obr. 1b), které vytváří umělé koryto a směřuje vodní tok dále do přírody. Dláždění samozřejmě nepokračuje donekonečna, má pouze několik metrů a pak nechává Moštěnku téct volným prostranstvím, přičemž koryto je zde vytvořeno přirozeně mělkým zářezem do terénu.

Obr. 1b - Dlážděné koryto u pramene

Když Moštěnka dosáhne 1 kilometru své délky, nachází se na jejím toku první zajímavost. Jde o malou vodní nádrž Javorník, která zde byla vybudována za účelem ochrany životního prostředí, zejména některých druhů vodních rostlin a živočichů. Tato

Obr. 2 - Nádrž Javorník u Osíčka

nádrž je zobrazena na přiložené fotografii a v mapě označena číslem 2. Když Moštěnka opustí tuto nádrž, vlévá se do prvního lidského sídla, které leží na její trase – do obce Osíčko v okrese Kroměříž. Následně se stáčí na západ a míjí obec Vítonice jakožto na dlouho poslední obec v kroměřížském okrese. Za touto obcí se totiž dostává na území okresu Přerov a protéká obcemi Žákovice, Radkova Lhota a Radkova. Zajímavostí tohoto úseku je výskyt mlýnů, které pro svůj pohon využívaly právě vodní energie toku Moštěnky. V malé vzdálenosti od sebe zde fungovaly 2 vodní mlýny, a to Hrádkův mlýn a Žakovský mlýn. Budovy těchto mlýnů dodnes stojí a jsou stále využívány, ovšem již ne k původnímu účelu. Dalšími obcemi, které byly kdysi založeny na březích řeky Moštěnky, jsou Dřevohostice, Domaželice, Čechy a Prusy. V poslední jmenované obci se nachází další zajímavost technického charakteru. Je zde totiž umístěn měřicí stanice a tzv. hlásný profil Prusy, tedy místo, kde je ČHMÚ nepřetržitě sledována výška vodní hladiny a průtok a odkud jsou aktuální informace a stavy hlášeny na příslušná nadřazená místa, zejména pak při nebezpečí zvýšené hladiny nad normální stav. Jakým způsobem se odečítá aktuální výška hladiny, znázorňuje fotografie č. 3, kde je vidět měřicí zařízení vybudované na pravém břehu řeky a navazující na malou budovu technického zázemí stanice. Na tomto místě je nutné pro úplnost dodat, že měřicí stanice v obci Prusy je jedinou takovou stanicí na celém toku Moštěnky.

Když je výška hladiny změřena, Moštěnka, nyní již významný tok o šířce několika metrů, opouští Prusy, protéká okrajem obce Beňov a po několika kilometrech se vlévá do dosud největšího sídla na své cestě – to nejenže na Moštěnce leží, ale zároveň s ní sdílí i svůj název – do obce Horní Moštěnice. Následně se její vody stáčí jižním směrem, podtékají významnou silnici č. 55 a železniční trať č. 330 vedoucí do Přerova a míjí okraj obce Říkovice. Odsud už Moštěnce chybí pouze několik desítek metrů, než se ocitne na území katastru Žalkovic. Naši obec obtéká ze severní strany, poté pokračuje dále na jih a na několik příštích kilometrů opouští obydlená území s výjimkou odlehle části obce Břest. Jejimi jedinými sousedy se na dlouhou dobu stávají pouze pole a lesy, a to až k severnímu okraji města Kroměříže, kde se do ní vlévá poslední a největší přítok, kterým je Malá Bečva. Zde je nutno zmínit, že názory na pojmenování zbylé části toku se v průběhu času měnily. Ještě naši prarodiče se totiž v hodinách zeměpisu učili, že Moštěnka je přítokem Malé Bečvy a v místě jejich soutoku tedy zaniká. Dnes je však za pravdivý považován názor opačný, a sice že Malá Bečva je přítokem Moštěnky

a je to právě Moštěnka, která se po jednom kilometru a několika metrech od soutoku s Malou Bečvou vlévá do Moravy a svou pouť táhnoucí se až z dalekých Hostýnských vrchů na tomto místě končí. Jak tento soutok vypadá, ukazuje fotografie č. 4. Vody řeky Moštěnky, teď již jako součást Moravy, pak putují do Dunaje a dále až ke břehům Černého moře.

Potřeba vody hraje velmi důležitou úlohu v celé historii lidstva. Lidé si byli odpradáвна vědomi toho, že voda je jedním z nejdůležitějších elementů, který jim umožňuje přežít. Kdo měl k dispozici zdroj vody, měl výhodu oproti ostatním, kteří si tuto látku obstarat nemohli. Není proto divu, že svá obydlí lidé situovali v blízkosti vodních ploch a vodních toků. Typickým příkladem je i řeka protékající naší obcí – Moštěnka. Sotva sestoupí z horských úbočí, je i její tok neustále provázen přítomností lidských sídel, která zde byla založena právě z důvodu blízkosti zdroje vody. Vždyť na svém 45 kilometru dlouhém toku Moštěnka protéká hned 16 obcemi a městy, což znamená, že průměrná vzdálenost mezi sídly nedosahuje ani 3 kilometrů. Nejsou to však pouze lidská obydlí, která Moštěnka na svém toku míjí. Nalezneme zde také bývalé mlýny, měřicí stanice, uměle vybudované splavy, vodní nádrž nebo zbytky pylonů mostu, který kdysi překonával její vody nedaleko obce Horní Moštěnice.

Řeka Moštěnka má pro nás, obyvatele Žalkovic, symbolický význam. S trochou nadsázky se dá říct, že jsme jejími vodami odkojeni, že k nám patří, že je naší součástí. Přináší nám řadu příležitostí k aktivnímu i pasivnímu odpočinku či sportovnímu vyžití, a to jak v zimě, tak během letních měsíců. Je to však také jeden z mocných živlů, a když ten se rozpoutá, dokáže nám ukázat takovou sílu, že se nám tají dech. I to však neodmyslitelně patří k Moštěnce, řece, po jejíž stopách jsme se v tomto čísle Zpravodaje vydali.

Obr. 3 - Měřicí zařízení v Prusích

Pokud čtenáře článek o řece Moštěnce zaujal a mají zájem vidět i další fotografie z jednotlivých míst vodního toku, které se z pochopitelných důvodů do Zpravodaje nemohly dostat, mají tuto možnost na oficiálním webu obce Žalkovice www.zalkovice.cz, a to v sekci Fotogalerie.

Obr. 4 - Ústí do Moravy

Kolektiv mladých hasičů při SDH Žalkovice

Text: **R. Krejčí**

Foto: **M. Krejčí, L. Netopilová**

Letošní rok se stal zatím tím nejlepším, co se týká výsledků našich mladých hasičů. Po době nácviků v sokolovně a na místním fotbalovém hřišti začalo pro začínající hasiče období, ve kterém mohli předvést, co se na hasičských trénincích naučili. Důležitým faktem bylo i to, že do kolektivu letos přišlo několik nováčků, které bylo také třeba vyzkoušet.

Prvním ostrým závodem pro mladé hasiče byla dne 21. dubna soutěž „O zlatou proudnici Hané“ v Kyselovicích. Zde se zúčastnilo 35 družstev, které soupeřily v závodě dvojic a štafetě 4x100 metrů. Zde naše družstvo vybojovalo celkové 18. místo ve složení Dominik Pobial, Zbyněk Pobial, Jaroslav Koreš, Jana Fraňková a Marta Navrátilová. Na premiéru slušný začátek.

O týden později se uskutečnil závod jednotlivců na 60 metrů v Břestě. Startovalo se ve čtyřech kategoriích. Naši soutěžící startovali ve dvou, a to mladší chlapci a starší děvčata. V kategorii mladších chlapců startovali Jan Franěk, který obsadil 1. místo a Vojtěch Němčík, který se umístil na 4. místě, dále to byli Zbyněk Pobial, Dominik Pobial, Jaroslav Koreš a Matěj Němčík; v kategorii starších dívek startovala Marta Navrátilová, která obsadila 2. místo.

Dne 16. června se mladí hasiči ještě předvedli při oslavách 115 let založení Sboru dobrovolných hasičů v Žalkovicích, kde nastoupili opět úplně ti nejmladší v požárnímu útoku a obsadili 3. místo.

I když byl letošní rok úspěšný, stále se potýkáme s kádrem, který je žalostně malý. Nedaří se nám sestavit potřebný počet mladých hasičů, a to způsobuje problémy s naší účastí na dalších závodech.

Nyní pokračujeme s výcvikem, prozatím v hasičské zbrojnici, kde probíráme teorii, mladí hasiči se učí zvládat základní uzlovací techniky. Později bude probíhat výcvik v místní sokolovně.

Závody v Břestě – V. Němčík

Soutěžní družstvo na oslavách 115 let SDH Žalkovice
– D. Pobial, Z. Pobial, R. Bureš, J. Pluhařík, V. Němčík,
J. Koreš, M. Němčík

Soutěžní družstvo v Kyselovicích – M. Netopilová, D. Pobial, J. Koreš, J. Fraňková, Z. Pobial, vedoucí R. Krejčí

Podnikání v obci

Rodinná firma bratří Netopilů

Text: **T. Hýbner**

Foto: **R. Pala**

Uplynulo několik měsíců a před Vámi leží další vydání Žalkovického zpravodaje, i tentokrát plného událostí a zajímavostí ze života v naší obci i kolem ní. K pravidelným informacím, které čtenáře provází každým číslem Zpravodaje, patří mimo jiné i rubrika věnovaná podnikatelským aktivitám v Žalovicích. Ani toto vydání samozřejmě není výjimkou. I tentokrát na okamžik nahlédneme do ekonomické sféry a čtenářům představíme další z řady podnikatelů a společností, kteří v naší malé, ovšem na tomto poli bezesporu úspěšné, obci působí.

Naše vesnice a její přilehlé okolí leží v té části Moravy, která již odpradáвна nese název Haná. Tato byt' malá část naší země je od ostatních částí jasně odlišitelná. Důležitou roli zde hrály a hrají nejruznější tradice, ať už ve formě zvyků, způsobu oblékání, slavení všemožných příležitostí či typických odvětví lidské činnosti. A jednou z těchto činností, se kterou je oblast Hané neodmyslitelně spjata, je zemědělství. Stovky a snad i tisíce let se obyvatelé Hané věnují obdělávání úrodné půdy, kterou příroda tento kout země obdařila, aby zajistili obživu jak sobě, tak i ostatním. Za tak dlouhou dobu, jako jsou stovky nebo dokonce tisíce let, se způsoby a techniky používané v zemědělství značně změnily a vyvinuly. Mechanizace umožnila obdělávat mnohem větší plochy a šlechtění přivedlo na svět řadu nových produktů a plodin. Z malých statků a políček se stávaly velké farmy pod správou státu nebo v držení soukromých podnikatelů. Nicméně samotný princip zemědělství – využívat přírodní bohatství k obživě ostatních i sebe sama – zubu času odolal a ani za tisíce let se nezměnil. A tohoto principu se drží i zástupce zemědělské podnikatelské sféry v Žalovicích – rodinná firma bratří Netopilů, se kterou čtenáře seznamuje další pokračování rubriky podnikání v obci a o níž nám veškeré informace ochotně poskytl pan Ing. Petr Netopil jakožto jeden z bratrské trojice, která firmu provozuje.

Zajímavostí této rodinné firmy je fakt, že všichni 3 bratři (Petr, Josef a Jiří Netopilovi) mají z hlediska zákona status fyzické osoby, nejedná se tedy o společnost jako takovou. To je také důvod, proč v tomto případě nemůžeme hovořit o jednom společném názvu, nýbrž fakticky o názvech třech – každý z bratří Netopilů vystupuje pod svým vlastním jménem. Počátek jejich společné činnosti se datuje do roku 1992, kdy převzali hospodářství po svém otci, který stál za obnovou zemědělské tradice rodu Netopilů, když v roce 1989 navázal na své předky, kteří byli za minulého režimu nuceni své soukromé podnikání opustit ve prospěch všeobíhajícího státu. Není bez zajímavosti, že zemědělská tradice rodu Netopilů sahá ještě dále do minulosti. Vždyť podle dochovaných záznamů přišli do Žalovic již v roce 1892, a to ze Staré Vsi (zde se také v současnosti nachází hlavní sídlo a veškeré zázemí potřebné k zemědělské výrobě), přičemž již v roce 1940 hospodařili na celkové výměře 11,5 hektaru. A pro úplnost je třeba na tomto místě zmínit, že první písemná zmínka o rodu Netopilů pochází již z roku 1653.

Během své novodobé existence se rodinná firma bratří Netopilů dokázala propracovat na pozici důležitého regionálního zemědělského subjektu, který svou výrobu soustřeďuje na plochách sahajících od Hulína až po Rokytnici a obec Buk. V katastru obce Police nedaleko Valašského Meziříčí pak vlastní několik hektarů luk a polí, které jsou využívány k chovu masného skotu. Je tedy

zřejmé, že firma se neorientuje výlučně na rostlinnou výrobu, ale že menší část aktivit a prostředků je věnována výrobě živočišné. Plochy určené k rostlinné výrobě samozřejmě nejsou využívány stejně. Na plně mechanizovaně obhospodařovaných polnostech nalezneme pšenici ozimou (výnos 7 – 9t/ha) i jarní, ječmen jarní (výnos 5,5 – 7t/ha), kukuřici pěstovanou na zrno (výnos 10t/ha), hořčici, mák (výnos 0,8 – 1,2t/ha) a řepku ozimou (výnos 3,5 – 5t/ha). Menší část ploch, jejichž využívání má dlouhodobější charakter, je pak osázena ovocnými stromy – švestkami, hrušněmi a meruňkami. Když pak země vydá plody čehokoli z výše uvedeného výčtu, je pochopitelné třeba tyto co nejefektivněji využít. Prvním a nejdůležitějším způsobem je jejich prodej odběratelům z řad potravinářského průmyslu, přičemž největšími odběrateli jsou firmy Navos Kroměříž a Lukrom Zlín. Druhým způsobem je pak další zpracování plodů, ovšem tentokrát již ve vlastních strukturách k tomu určených. K takovým strukturám patří pěstitelská pálenice v Pravčicích, která byla uvedena do provozu v roce 2010 a která je vybavena špičkovou moderní destilační kolonou značky Arnold Holstein se dvěma kotli o celkovém objemu 450 litrů. O výrobu oblíbených moravských pálenek zde projevují zájem pěstitelé z Pravčic, Hulína, Němčic, Břestu, Količina, Roštění, Třebetic, Záhlavic, Kroměříže i Žalovic. Kromě zpracování ovocného kvasu se rodinná firma před dvěma lety rozhodla využívat švestky ze svých sadů také k výrobě švestkových povidel jakožto suroviny a pochutiny, která nesmí chybět v žádné domácnosti. A právě tato švestková povidla mohly v letošním roce ochutnat a obdivovat tisíce návštěvníků na největší přehlídce regionálních potravin v Evropě Salon de Gusto v italském Turíně, které se firma bratří Netopilů účastnila. Tato výstava však zdaleka není jediným dosaženým úspěchem. Vždyť například jen za rok 2011 se firmě podařilo získat ocenění v soutěžích Regionální potravina (ocenění kvality potravin v rámci celé ČR), Perla Zlínska (ocenění v rámci Zlínského kraje) a Haná produkt (ocenění v rámci kraje Olomouckého).

Zemědělská výroba má v našich končinách mnohaletou historii a i v dnešní době naprosto nezastupitelný ekonomický význam. Své by o tom mohli vyprávět také obyvatelé Žalovic, kteří se po staletí zemědělství věnovali a stále věnují. Jedněmi z těchto obyvatel jsou také bratři Netopilovi, jejichž prosperující rodinná firma každým rokem sklízí plody nejen na rozsáhlých polnostech úrodné Hané, ale také na příslovečném poli soutěžním. A je to také jejich píle, cílevědomost a snaha o dosahování těch nejlepších výsledků, které přispívají k tomu, že zemědělství má i v naší obci svou tradici a své pevné místo.

Vpravo na fotografii Josef Netopil – výroba povidel

Ohlédnutí za volejbalovým létem

Text: **L. Dohnal**

Žalkovický volejbalový oddíl se již tradičně v letní sezoně aktivně podílel na sportovním dění regionu.

Na místní „umělc“ jsme 30. června uspořádali turnaj smíšených amatérských týmů. Soutěže se zúčastnilo šest družstev (dva domácí celky, ostravský „Rumotour“, tým „Žouva“ z Kroměříže, dále pak Přerov a Říkovice). Po utkáních systémem „každý s každým“ celkového prvenství dosáhl „Rumotour“ Ostrava následovaný Přerovem a kroměřížským celkem „Žouva“. Akce proběhla za výjimečně horkého počasí a pravděpodobně zůstane dlouho v paměti všech zúčastněných.

Dalšími vyvedenými letními volejbalovými zastávkami byly dva víkendy v areálu Rajčuda v Břestě, kdy se na přelomu července a srpna členové našeho oddílu zúčastnili druhého ročníku turnaje v plážovém volejbale čtyřic a posléze také premiéry soutěže smíšených dvojic. Z obou akcí zástupci Žalkovic přivezli zasloužené vavříny. V turnaji čtyřic zlato v konkurenci dvanácti účastníků získal tým rodiny Dohnalovy, za zmínku stojí také umístění dalších dvou našich celků na třetí a čtvrté příčce. Z turnaje dvojic vítězství mezi deseti týmy vybojovali Kristýna Koutná a David Vybíral.

Konec léta již poněkoliťat patřil oblíbenému turnaji smíšených neregistrovaných družstev ve Vlkoši. V sobotu 8. září jsme v těžké konkurenci 15 týmů z celé Moravy za nepříznivého losu dokázali postoupit ze skupiny na třetí pozici a nakonec po celodenních bojích vyválčit osmou příčku, náš zatím nejlepší vlkošský výsledek.

Volejbal v Žalkovicích má dlouholetou činorodou tradici, a proto jsou zde už zase plány a pozvání ke každoročnímu vánočnímu/novoročnímu turnaji místních týmů (tentokrát to bude 5. ledna), stejně tak jako k dalším akcím, které se budeme snažit uskutečnit v sezonách příštích. S tím také souvisí pozvánka k zapojení se do našeho oddílu všem, kteří mají o odbíjení v obci zájem. Tréninky probíhají celoročně v místní Sokolovně nebo na víceúčelovém hřišti každé úterý a čtvrtek v 19.30 hodin.

Foto z břestského beachvolejbalového turnaje použito ze stránek <http://www.obec-brest.cz/fotogalerie/beach-volejbal-turnaj-smisenych-druzstev/> se svolením OÚ Břest

T. J. SOKOL ŽALKOVICE VOLEJBALOVÝ ODDÍL pořádá VÁNOČNÍ VOLEJBALOVÝ TURNAJ

SMÍŠENÝCH AMATÉRSKÝCH DRUŽSTEV

Kdy: 5. ledna 2013

Občerstvení zajištěno

Další informace: L. Dohnal

Foto: R. Pala

Redakce časopisu - Časopis Obce Žalkovice. Vydání 02/2012, ročník VI. **Uzávěrka podkladů:** 20. 11. 2012. **Uzávěrka příštího čísla:** 30. 5. 2013. **Vydává:** Obec Žalkovice pro svou interní potřebu v nákladu 225 kusů. **Složení redakce:** Mgr. Jana Kutá, Radomír Krejčí, Radomír Pala, Michaela Kavanová, Božena Brhelová, Tomáš Hýbner. **Adresa redakce:** Obecní úřad Žalkovice. **Kontakt (telefon):** 602 500 320, 774 281 582. **E-mail** (na zaslání příspěvků): zpravodaj.zalkovice@seznam.cz